

nazivima i po svojem odijevanju i načinu života bilo vrlo blizu puku.

Bosanska su vlastela bila uz tu narodnu bosansku crkvu zato što je ta crkva bila izvjesna garancija za njihovu državnu posebnost; bosanska crkva i bosanska država bile su jedno i ta je okolnost doprinijela da se je Bosna dugo opirala i križarskim vojnama i različitim inkvizicijama, koje je rimska kurija upućivala da slomi Bosnu i da je podvrgne svojoj kontroli.¹⁷⁾

Težnja za crkvenom organizacijom, koja bi bila bliža shvaćanjima puka, došla je ponovno do izražaja revolucionarne 1848. god. Te godine na narodnoj skupštini u Zagrebu, među ostalim »narodnim zahtjevanjima«, traži se i: »Ukinuće celibata, i uvođenje narodnog jezika u crkvu polag starinskoga hrvatskoga prava i običaja«.

VIII.

Puk je vodio borbu ne samo protiv onog kršćanstva, koje je uvađalo feudalne odnose i tuđu kulturu, nego isto tako i protiv svjetovne vlasti, koja je bila usko povezana sa crkvenom i čiji su interesi također bili često upereni protiv interesa puka. Ova veza između crkvene i svjetovne vlasti i borba puka protiv jedne i druge, a u cilju obrane interesa najširih slojeva, naročito je dobro osvijetljena u pobuni hrvatskog puka protiv kralja Zvonimira, kako je to opisano u kronici popa Dukljanina.

¹⁷⁾ Uporedi V. Klaić, *Povjest Bosne*, 1882 .
V. Mažuranić, *Prinosi*, op. cit. pod hereza.